

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

03.02.2025

Менделеевск ш.

КАРАР

№ 71

“2025 - 2027 елларга Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районында
физик культураны һәм спортны үстерү”
район муниципаль программасын раслау турында

Физик культура һәм спорт өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру
максатларында Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӨ:

1. «2025-2027 елларга Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» район муниципаль программасын Кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының mendelevsk.tatarstan.ru рәсми сайтында урнаштырырга һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Ю.М. Рыбаковага йөкләргә.

Житәкче

Р.Р. Искәндәров

КИЛЕШТЕРЕЛДЕ

Социаль мәсьәләләр буенча
житәкче урынбасары

Ю.М. Рыбакова

ФБП рәисе
Юридик бүлек башлыгы вазифаларын башкаручы

М.В. Григорьев
А.Ю. Моисеевских

Татарстан Республикасы Менделеевск
муниципаль районы Башкарма
комитетының 2025 елның 3 февралендәге
71 номерлы карарны кушымта

**«2025-2027 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МЕНДЕЛЕЕВСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА ФИЗИК
КУЛЬТУРАНЫ ҺӘМ СПОРТНЫ ҮСТЕРҮ»
РАЙОН МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ**

”

Менделеевск ш., 2024 ел

Программа паспорты

Программа исеме	«2025 - 2027 елларга Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» район муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаны төп башкаручы	Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны башкаручы	Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы башкарма комитеты «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитеты мәгариф идарәсе» МКУ «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитеты мәдәният идарәсе» МКУ Менделеевск муниципаль районы социаль яклау идарәсе
Программаның максатлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Физик культура һәм спорт өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру. 2. Халыкның физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә булган ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру. 3. Сәламәт яшәү рәвеше формалаштыру. 4. Менделеевск муниципаль районының бөтен халкы тарафыннан сәламәт яшәү рәвеше алып бару өчен шартлар тудыру.
Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Халыкта физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә, сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләренә тотрыклы кызыксыну формалаштыру; 2. Спортчыларны эзерләүнең нәтижәле системасын булдыру, шәһәрнең спорт корылмаларының матди-техник базасын ныгыту һәм үстерү; 3. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы спорт командаларының югары класслы спортчыларын һәм резервларын эзерләү өчен уңай шартлар тудыру; 4. Халыкның төрле категорияләрен һәм төркемнәрен физик тәрбияләү системасын модернизацияләү; 5. Менделеевск районында яшәүчеләр өчен кулай булган физик культура һәм спорт өлкәсе инфраструктурасын булдыру һәм үстерү; 6. Балалар һәм яшьләр өчен спортның төрле төрләре буенча

	<p>календарь укыту-спорт чараларын уздыру өчен шартлар оештыру;</p> <p>яшәу урыны буенча спорт-савыктыру чараларын оештыру һәм уздыру өчен шартлар тәмин итү; 8.Гомумшәһәр спорт-массакуләм чараларын оештыру һәм уздыру өчен шартлар тәмин итү;</p> <p>9. Шәһәр халкының төрле категорияләре өчен массакуләм спорт-савыктыру чараларын оештыру һәм уздыру өчен шартлар тәмин итү;</p> <p>10.Сәламәт яшәу рәвешенә мөһим өлеше буларак физик культураны һәм спортны пропагандалауны камилләштерү; 11.Яшьләр инфраструктурасын үстерү һәм аның тотрыклы эшләве;</p> <p>12.Физкультура-спорт эшчәнлеген оештыру-идарә итү, кадрлар, фәнни-методик тәмин итүне үстерү</p>
<p>Программаны гамәлгә ашыру сроклары</p>	<p>2025 - 2027 еллар</p>
<p>Программаны финанслау чыганакалары</p>	<p>Программаны финанслауның гомуми күләме Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының жирле бюджеты хисабына 365182,00 мең сум тәшкит итә, шул исәптән:</p> <p>2025 ел - 111635,0 мең сум 2026 ел - 121505,70 мең сум 2027 ел - 132041,30 мең сум</p>
<p>Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижеләре</p>	<p>2027 елга Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә</p> <ul style="list-style-type: none"> - системалы рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүче район халкының өлешен 73,7 процентка житкерергә; - халыкка түләүле физкультура-спорт хезмәт күрсәтүләренә күләмен арттырырга һәм сыйфатын арттырырга; - гражданның авырулар дәрәжәсен киметергә, чакырылуга кадәр һәм хәрби хезмәткә чакырылуга егетләренә физик эзерлеген яхшыртырга; - бөтенроссия һәм халыкара ярышларда чыгыш ясаучы Татарстан Республикасы спортчылары санын арттырырга; - физик культура һәм спорт чаралары мөмкинлекләре чикләнгән кешеләренә физик тернәкләндерүнең һәм социаль адаптацияләүнең ролен күтәрү

I бүлек. Программа хэл итүгә юнәлдерелгән проблемага характеристика

Әлеге Программа «Татарстан Республикасында физик культураны һәм спортны үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасын, 2030 елга кадәр чорга Россия Федерациясендә физик культураны һәм спортны үстерү стратегиясен исәпкә алып эшләнде.

Программа сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга, сәламәтлекне ныгытуга, халыкның барлык яшь төркемнәренә физик активлыгын һәм әзерлеген күтәрүгә, тулы канлы ял һәм сәламәт ял итү өчен шартлар тудыруга, спорт резервын әзерләүгә һәм Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы спортчыларының республика, бөтенроссия һәм халыкара спорт ярышларында уңышлы чыгышларын уздыруга юнәлтелгән чараларны үтәүне күздә тотта.

Спорт инфраструктурасын үстерү һәм акрынлап камилләштерү өлкәсендә уңай динамика күзәтелә. 2024 елның ахырына 98 спорт корылмасы эшли.

Менделеевск муниципаль районында физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүнең массачыллыгын арттыру буенча эш алып барыла, ул Менделеевск муниципаль районы халкының барлык яшь категорияләренә һәм төркемнәренә юнәлдерелгән.

Менделеевск муниципаль районында 12 спорт төре буенча 5 спорт учреждениесе эшли, анда 39 тренер житәкчелек итә 1 335 тәрбияләнүче. Спорт мәктәпләрендә тәрбияләнүчеләр күп кенә халыкара, бөтенроссия һәм республика ярышларында катнашучылар һәм жиңүчеләр булдылар.

Шул ук вакытта тармакның алга таба үсешенә түбәндәге проблемалар комачаулый:

1. Менделеевск муниципаль районында яшәүчеләрне даими рәвештә физик культура һәм халыкның физик әзерлеге дәрәсләренә жәлеп итү житәрлек түгел.

Менделеевск муниципаль районында даими рәвештә 2024 елга физик культура белән шөгыйльләнәләр - Менделеевск муниципаль районында яшәүчеләрнең 3 яшьтән 79 яшькә кадәрге 66,4 проценты.

Шуңа бәйле рәвештә, төп бурычларның берсе - гражданнарның төрле яшь төркемнәре һәм категорияләре физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен максимал уңай шартлар тудыру.

2. Менделеевск муниципаль районы һәм Татарстан Республикасы спорт жыелма командалары өчен югары класслы спортчылар әзерләү системасының һәм спорт резервының камил булмавы югары казанышлар спортында сизелерлек нәтижәләргә ирешүгә ярдәм итми.

3. Өстенлекле спорт төрләренә адреслы үсеше булмау, шул исәптән адаптив, финанс, медицина һәм фәнни тәэмин ителешнең булмавы

Менделеевск спортчыларын эре бөтенроссия һәм халыкара ярышларга максатчан әзерләүне тулысынча тормышка ашырырга мөмкинлек бирми.

Физик культура һәм спортны үстерүнең төп факторлары булып шулай ук түбәндәгеләр тора:

- мәгариф учреждениеләрендә, предприятиеләрдә һәм оешмаларда спорт клублары челтәрен үстерүнең житәрлек булмавы;
- югары класслы һәм тренерлар составындагы спортчыларны матди стимуллаштыруга нигезләнган мотивация системасы гамәлгә ашырылмаган;
- предприятиеләрдә, оешмаларда, яшәү урыны буенча тренерлар-укытучылар, спорт оештыручылары саны житәрлек түгел.

Күрсәтелгән проблемаларны программ-максатчан ысул белән комплекслы хәл итмичә, социаль кыйммәтләрне һәм яшәү рәвешен үзгәртмичә, физик культура һәм спорт белән даими шөгылләнү өчен шартлар тудырмыйча, халыкның сәламәтлеге һәм социаль демография белән бәйле тискәре вазгыять тагын да катлаулана.

Программа-максатчан методның түбәндәге төп өстенлекләрен аерып күрсәтергә мөмкин:

- проблеманы хәл итүгә комплекслы якин килү;
- Программаны үтәүчеләр һәм катнашучылар арасында вәкаләтләр һәм жаваплылык бүленеше;
- нәтижәле планлаштыру, Программаны гамәлгә ашыру нәтижәләрен контрольдә тоту һәм мониторинг .

Программаның нәтижәсез идарәсе максатка ирешмәүгә һәм Программаның бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин.

Ел дәвамында ирешелгән нәтижәләргә бәйле рәвештә программа чараларына һәм максатчан күрсәткечләргә ел саен үзгәртү финанс куркынычын чикләүнең махсус ысулы булып тора.

Программа-максатчан методны куллануның административ куркынычы Менделеевск муниципаль районы башкарма хакимияте органнары һәм оешмалары тарафыннан программа йөкләмәләрен тулы күләмдә кулланмаудан гыйбарәт, бу физик культура һәм спорт өлкәсен тигез үстерүгә китерәчәк.

Өлеге куркынычларны чикләү ысуллары булып тора:

- Программаны кабул ителгән йөкләмәләрен үтәүне стимуллаштыра торган механизм буларак финанслау барышы турында белешмәләрен даими һәм ачык бастырып чыгару;
- Программа чараларына үз вакытында корректировка;
- Программа чараларын үтәүне нәтижәле контрольдә тоту һәм Программаны гамәлгә ашыру белән агымдагы идарә итү механизмын камилләштерү.

II бүлек. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Программаның төп максатлары булып массакүләм физик культураны һәм спортны үстерү, халыкның сәламәтлеген ныгыту, Менделеевск муниципаль районының спорт имиджын алга жиберү тора.

Күрсәтелгән максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

1. Халыкның төрле категорияләренең физик культура һәм спорт белән кызыксынуын арттыру;
2. Менделеевск муниципаль районында яшәүчеләр өчен кулай булган физик культура һәм спорт өлкәсендәге инфраструктураны булдыру һәм үстерү;
3. Халыкның төрле категорияләрен һәм төркемнәрен физик тәрбияләү системасын модернизацияләү;
4. Менделеевск районы һәм Татарстан Республикасы спорт командаларының югары класслы спортчыларын әзерләү өчен уңай шартлар тудыру;
5. Физик культураны һәм спортны сәламәт яшәү рәвешенә мөһим өлеше буларак пропагандалауны камилләштерү;
6. Физкультура-спорт эшчәнлеген оештыру-идарә итү, кадрлар, фәнни-методик тәэмин итүне үстерү.

III бүлек. Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программа чараларын гамәлгә ашыру өчен республика, жирле бюджетлар акчаларын, бюджеттан тыш акчаларны файдалану күздә тотыла.

"Физик культура һәм спорт" бүлеге буенча:

2025 ел - 111635,0 мең сум, шуларның 500,0 мең сумы чараларга.

IV бүлек. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ Программада катнашучылар эшчәнлеген гамәлгә ашыру һәм координацияләү өчен җаваплы башкарма хакимият органы булып тора, ул тармак учреждениеләре, предприятиеләр җитәкчеләре һәм башка оешмалар белән берлектә:

- программа чаралары исемлеген, аларны гамәлгә ашыруга чыгымнарны, шулай ук Программаны гамәлгә ашыру механизмын төгәлләштерү буенча билгеләнгән тәртиптә тәкъдимнәр әзерли;
- максатчан индикаторлар исемлеген һәм аларның квартал буенча бүленеше аныклай.

V бүлек. Программаның икътисадый, социаль һәм экологик нәтижеләлеген бәяләү

1. Программаны гамәлгә ашыруның социаль нәтижәсе:

- спорт инфраструктурасының тотрыклы үсеше һәм нәтижеләлеген арттыру;

- халыкта, бигрэк тэ балаларда, яшүсмерлэрдэ һәм яшьлэрдэ, физик культура һәм спорт белән даими шөгылльәнүгә кызыксыну һәм ихтыяж булдыру, сәламәт яшәү рәвешен кертү рәвешләрен формалаштыру, физик культура, спорт һәм сәламәт яшәү рәвеше өлкәсендә белемлек дәрәжәсен күтәрү;

- гражданнырга, аларның социаль хәленә бәйсез рәвештә, физик культура һәм спорт белән шөгылльәнү өчен тигез шартлар тудыру;

- физик культура һәм спорт ярдәмендә яшьләр арасында наркоманияне, алкогольизмны, тәмәке тартуны һәм хокук бозуларны профилактикалауның нәтижәле системасын булдыру;

- республика спортчыларының Россия, халыкара ярышларда һәм олимпия уеннарында югары нәтижәләргә ирешү өчен нәтижәле система һәм шартлар тудыру;

- милли төрләрен дә кертәп, төрле спорт төрләрен популярлаштыру һәм үстерү;

- Олимпия спорт төрләрен үстерү һәм Россия жыелма командаларына спорт резервын эзерләү;

- спортның төп төрләрен үстерү һәм физик культура, физик мөмкинлекләре чикләнган кешеләр спорты белән шөгылльәнү өчен шартлар тудыру.

2. «Программаның максатчан күрсәткечләре»

№ т/б	Максатчан күрсәткечләр аталышы	Үлчәү берәмлеге	2024	2025	2026	2027
1	Системалы рәвештә спорт белән шөгылльәнүче халыкның чагыштырмача авырлыгы	%	66,4	69,3	72	73,7
2	Спорт чаралары үткөрү саны	Берәмлек	441	485	505	530
3	яулап алынган медальләр саны	Берәмлек	301	312	327	335
4	Спорт корымалары саны	Берәмлек	98	109	109	110

VI бүлек. Программа чаралары исемлеге

№ т/б	Чаралар	Башкаручылар	Үтәү сроклары	Финанслау чыганагы	Финанслау күләме (мең сум).		
					6	7	8
1	2	3	4	5	2025 ел	2026 ел	2027 ел
1.Физкультура-массакуләм эшне үстерү, халыкның хәрәкәт активлығын арттыру							
1.1	Физкультура-савыктыру һәм спорт чараларының башкарыла торган комплекслы планнарын эшләү яшәү урыны буенча -уку һәм хезмәт эшчәнлеген урыны буенча авыл халкы белән инвалидлар белән эшләгәндә ижтимагый оешмалар һәм төрле юнәлештәге клублар белән спорт ветераннары белән	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ	2025-2027	-	-	-	-
1.2	Яшәү урыны буенча төрле яшьтәге халыкның киң катнашында физкультура-савыктыру һәм спорт чаралары үткәрү	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ	2025-2027	Жирле бюджет	110,0	110,0	110,0

1.3	Мөмкинлекләрә чикләнган кешеләр арасында спорт эшен оештыру, жайлаштырылган физик культураны һәм спортны үстерү өчен шартлар тудыру, өлкән яшьтәге кешеләрне сәламәтләндрү физкультурасына тарттыру	"МҮРХ" ДАССУ «Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ Социаль яклау бүлегә	2025-2027	Жирле бюджет	20,0	20,0	20,0
1.4	Физик культура һәм спорт белән шөгылләнүнең ачыклығын тәэмин итү өчен шартлар тудыру	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ «Балигъ булмаганнар эшләрә буенча комиссия мэгариф идарәсе» МКУ ТР Менделеевск районы буенча Эчке эшләр министрлығы бүлегә	2025-2027	Жирле бюджет	-	-	-
1.5	Гомуми белем бирү учреждениеләрә арасында физкультура-савыктыру һәм спорт эшен иң яхшы оештыру өчен смотр-конкурслар үткәрү	«Мэгариф идарәсе» МКУ «Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ	2025-2027	Жирле бюджет	10,0	10,0	10,0

2. Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, социаль-тискәрә күренешләрне профилактикалау

2.1	Балигъ булмаганнар эшлэре буенча комиссиясендә хисапта торучы балигъ булмаганнарны ижади хужалык итүгә жәлеп итү	«Яшьләр эшлэре буенча идарә» МКУ	2025-2027	Жирле бюджет	17,0	17,0	17,0
	мәктәп коллективларының эшчәнлегә, шәхси мәдени- массакуләм, спорт чаралары һәм секцияләрдә	оештыру һәм үткөрү «Мәгариф идарәсе» МКУ Балигъ булмаганнар эшлэре буенча комиссия «Мәдәният идарәсе» МКУ					
2.2	Тәмәке тартуны, алкоголизмны, наркоманияне профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны оештыру һәм үткөрү	"МҮРХ" ДАССУ «Яшьләр эшлэре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ	2025-2027	Жирле бюджет	30,0	30,0	30,0
3. Югары казанышлар спортын үстерү							
Ярышлар һәм конкурслар оештыруның һәм уздыруның нәтижәле системасын булдыру							

3.1	Ел саен үткәRELә торган смотр - курсларны оештыру һәм үткәрү: - иң яхшы тренер һәм олимпия спорт төрләре буенча спортчы - Иң яхшы тренер һәм олимпия булмаган спорт төрләре буенча спортчы -Уен спорт төрләре буенча иң яхшы команда	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ	2025-2027	Жирле бюджет	20,0	20,0	20,0
3.2	Әйдәп баручы спортчыларның, район жыелма һәм клуб командаларының республика, бөтенроссия һәм халыкара ярышларда катнашуы	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ	2025-2027	Жирле бюджет	160,0	160,0	160,0
3.3	Югары квалификацияле спортчыларны эзерләү өчен тренерларга, шулай ук спорт резервын эзерләүче муниципаль физкультура- спорт оешмаларында эшләүче спорт ярышларында алынган нәтижәләр өчен спортчы- инструкторларга һәм спортчыларга акчалата түләү	Спорт мәктәпләре	2025-2027	ТР бюджеты	1 000,0		

3.4	Татарстан Республикасы спорт резервын эзерләүче муниципаль физкультура спорт оешмаларында эшләүче яшь белгечләргә түләү	Спорт мәктәпләре	2025-2027	ТР бюджеты	120,0		
3.5	Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре бюджетларына башка бюджетара трансфертлар бирү	«Айс-берг" СМ МБУ	2025-2027	ТР бюджеты	627,6		
	Спорт эзерлеге буенча өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыруга һәм Татарстан Республикасы спорт резервын эзерләүче муниципаль физкультура спорт оешмалары командаларының хоккей буенча Татарстан Республикасы Чемпионатында һәм хоккей буенча Россия Федерациясе Чемпионатында (А төркемчәсе) катнашуына Татарстан Республикасы						

	муниципаль берәмлекләре бюджетларына башка бюджетара трансфертлар бирү						
4. Яшьләргә граждан буларак аякка басу, рухи-әхлакый тәрбия бирү өчен шартлар тудыру							
4.1	Яшьләргә хәрби-патриотик, рухи-әхлакый, экологик тәрбия бирү өлкәсендә район конкурсларын, проектлар һәм программа булдыру	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» муниципаль казна учреждениесе район хәрби комиссариаты	2025-2027	Жирле бюджет	8,0	8,0	8,0
4.2	Истәлекле даталарга бәйле чаралар оештыру һәм уздыру	«Яшьләр эшләре буенча идарә» МКУ	2025-2027	Жирле бюджет	15,0	15,0	15,0

	Ватан тарихының истәлекле даталарына бәйле чараларны	оештыру һәм үткәрү «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ					
4.3	Ел саен уздырыла торган бәйрәмнәрдә спорт чараларын оештыру һәм үткәрү (Сабантуй, Физкультура көне)	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ	2025-2027	Жирле бюджет	110,0	110,0	110,0
5.Матди-техник базаны ныгыту							
5.1	Спорт залларын капитал ремонтлау	Подрядчы оешмалар	2025-2027	Бюджеттан тыш акчалар			
	Барлығы:				500,00	500,00	500,00